

Paszkiewicz, Andrzej E.

Polacy razem - IV Sympozjum (Wilno, 21-24 października 2004 r.)

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 50/2, 305-308

2005

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

POLACY RAZEM – IV SYMPOZJUM
(WILNO, 21–24 PAŹDZIERNIKA 2004 R.)

IV Sympozjum Polacy Razem odbyło się w 4-ry lata od poprzedniego III Sympozjum.

Biorąc pod uwagę, że grono czytelników z upływem lat zmienia się, między innymi w miarę dopływu młodych kadr, celowym jest przypomnienie idei i podstawowych informacji o dotychczas odbytych sympozjach.

Idea organizowania Sympozjów Polacy Razem powstała w trakcie rozmów kularowych autora niniejszej informacji i Prezesa Fundacji Polonia Pana Edwarda B. M. Kempa z przedstawicielami organizacji polonijnych, biorących udział w XXII Kongresie Techników Polskich, który odbył się 27–28 listopada 1992 roku w Warszawie. Celem sympozjów jest wzajemne poznanie się inżynierów i techników polskich pracujących w Polsce i na Obczyźnie oraz poznanie ich wkładu w rozwój techniki światowej.

I-sze Sympozjum zorganizowane zostało 7 października 1996 r. w Domu Technika w Warszawie. Organizatorem Sympozjum była Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT wraz z Fundacją Polonia, Stowarzyszeniem Techników Polskich w Wielkiej Brytanii, Polskim Towarzystwem Naukowym na Obczyźnie, Fundacją „Warszawa 2012” i Akademią Inżynierską w Polsce. Podstawowym wątkiem tego Sympozjum było wzajemne poznanie twórczości technicznej inżynierów i techników polskich od 1939 r. do 1996 r. pracujących w Ojczyźnie (w tym również w latach okupacji hitlerowskiej) i na Obczyźnie.

Obszerniej o tym Sympozjum pisze Zdzisław Mikulski w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki” R. 42: 1997 nr 1 s. 175–178.

II-gie Sympozjum zorganizowane zostało 18–19 października 1999 roku w Domu Technika w Warszawie. Organizatorem Sympozjum była Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT wraz ze Stowarzyszeniem „Wspólnota Polska”, Stowarzyszeniem Techników Polskich w Wielkiej Brytanii i Polskim Towarzystwem Naukowym na Obczyźnie. Podstawowym wątkiem była prezentacja osiągnięć polskich inżynierów i techników pracujących w Ojczyźnie i na Obczyźnie w zakresie budownictwa komunikacyjnego.

Obszerniej o tym Sympozjum pisze Zdzisław Mikulski w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki” R. 45: 2000 nr 2 s. 182–185.

III-cie Sympozjum zorganizowane zostało w Londynie w Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym 22–25 września 2000 r. Organizatorami byli: Stowarzyszenie Techników Polskich w Wielkiej Brytanii, Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT, Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” oraz Polskie Towarzystwo Naukowe na Obczyźnie. Głównym wątkiem była prezentacja osiągnięć polskich inżynierów i techników pracujących w Ojczyźnie i na Ob-

czyźnie w zakresie przemysłu włókienniczego. Temat ten był niezwykle istotny w Wielkiej Brytanii – kolebce przemysłu włókienniczego.

Szerzej o tym Sympozjum pisze Zdzisław Mikulski w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki” R. 46: 2001 nr 3 s. 240–242.

IV-te Sympozjum zorganizowane zostało w Wilnie w Domu Kultury Polskiej 21–24 października 2004 r. Sympozjum zorganizowali: Stowarzyszenie Techników i Inżynierów Polskich na Litwie, Związek Inżynierów i Techników Budowlanych i Sanitarnych w Wilnie, Dom Kultury Polskiej w Wilnie i Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT.

Komitet Honorowy Sympozjum stanowili:

Longin Pastusiak – Marszałek Senatu RP, Krystyna Danielak – Wicemarszałek Senatu RP, Andrzej Stelmachowski – Przewodniczący Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”, Jerzy Bahr – Ambasador RP na Litwie, Jan Andrzejewski – Prezes Związku Inżynierów i Techników Budowlanych i Sanitarnych na Litwie, Wiceprezes Stowarzyszenia Techników i Inżynierów Polskich na Litwie, Bożena Brooker – Sekretarz Generalny Europejskiej Federacji Polonijnych Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych, Andrzej Drzewiecki – Prezes Stowarzyszenia Inżynierów Polskich w Kanadzie, Andrzej Fórmaniak – Prezes Stowarzyszenia Techników Polskich w Wielkiej Brytanii, Grzegorz Lipowski – Senator RP, Wiceprezes FSNT-NOT, Artur Ludkowski – Dyrektor Domu Kultury Polskiej w Wilnie, Ryszard Paruszewski – Sekretarz Generalny Polskiego Zrzeszenia Inżynierów i Techników Sanitarnych, Janusz Ptak – Prezes Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Polskich we Francji, Wojciech Ratyński – Prezes FSNT-NOT, Kazimierz Wawrzyniak – Sekretarz Generalny FSNT-NOT, Jerzy Weisło – Konsul Honorowy Litwy w Katowicach, Donaldas Zanevičius – Prezydent Związku Inżynierów Litwy.

Głównym wątkiem obrad tego Sympozjum była Polska myśl techniczna w Unii Europejskiej. W obradach wzięło udział ponad 250 uczestników w tym ok. 100 inżynierów i techników polskiego pochodzenia z Litwy reprezentujących kilka stowarzyszeń technicznych, 10 uczestników reprezentujących inżynierów i techników polskiego pochodzenia z 4-ch zachodnich państw europejskich, tj. Wielkiej Brytanii, Francji, Austrii, Niemiec oraz Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej i Kanady.

Polskę reprezentowała 48-osobowa delegacja Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT wywodząca się z różnych stowarzyszeń naukowo-technicznych, terenowych jednostek organizacyjnych NOT i czasopism technicznych. Uczestniczyła też liczna delegacja Rady Miejskiej w Łodzi na czele z Prezydentem miasta Jerzym Kropiwnickim, prezentująca na wyodrębnionym stoisku wystawy, propozycje zachęcające do współpracy środowisk technicznych na Litwie z Łodzią.

21 października 2004 r. po przybyciu i zakwaterowaniu zamiejscowych uczestników, odbył się w godzinach wieczornych koktajl powitalny wraz z występem litewskich zespołów artystycznych.

22 października 2004 r. nastąpiło uroczyste otwarcie obrad Sympozjum, które dokonał Kolega Jan Andrzejewski, witając jednocześnie przybyłych gości i uczestników Sympozjum. Na obrady przybyli również ambasador RP na Litwie Jerzy Bahr, przewodniczący Związku Inżynierów Litwy Donaldas Zanevičius, wicemer Wilna oraz konsulowie generalni RP w Kłajpedzie i w Wilnie i konsul honorowy Litwy w Katowicach.

W części merytorycznej wygłoszone zostały następujące referaty:

- rektor Polskiego Uniwersytetu na Litwie Romuald Brazis przedstawił referat *Polska myśl naukowo-techniczna na Litwie – otwarta czy opatentowana*;
- prezes FSNT-NOT Wojciech Ratyński wygłosił referat pt. *Wkład Polaków w europejską cywilizację techniczną*;
- prof. Sylwester Porowski z Centrum Badań Wysokociśnieniowych Polskiej Akademii Nauk zapoznał zebranych z osiągnięciami polskich uczonych w dziedzinie niebieskiej optoelektroniki. W dziedzinie tej Polska osiągnęła światowy poziom;
- sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Informatyzacji prof. Marek Bartosik przybliżył uczestnikom w swoim wystąpieniu miejsce polskiej nauki w Unii Europejskiej.

W tej części obrad senator RP, wiceprezes FSNT-NOT Grzegorz Lipowski odczytał list skierowany do uczestników sympozjum przez Marszałka Senatu RP, Longina Pastusiaka, będącego jednocześnie Przewodniczącym Komitetu Honorowego IV Sympozjum „Polacy Razem”. Natomiast Ambasador RP na Litwie Jerzy Bahr zabierając głos, odczytał również list Ministra Spraw Zagranicznych RP, Włodzimierza Cimoszewicza, w którym podkreślono, że IV Sympozjum odbywa się w roku przystąpienia Litwy i Polski do Unii Europejskiej.

Zabierający głos w dyskusji podkreślali, że wygłoszone referaty, jak również wzajemna wymiana myśli w czasie dyskusji i w rozmowach kularowych przyczynią się do dalszej integracji polonijnych środowisk technicznych i rozwinięcia kontaktów gospodarczych.

Sympozjum towarzyszyła wystawa niezwykle ciekawych rozwiązań technicznych, w tym z zakresu optoelektroniki oraz bogata ekspozycja książek z wielu dziedzin technicznych, jak również z krajoznawstwa i humanistyki. Po kolacji tego dnia uczestnicy mogli wysłuchać i obejrzyć piękne występy polskiego zespołu artystycznego „Wilia”.

23 października 2004 r. w godzinach rannych nastąpiło podsumowanie obrad z jednoczesną zapowiedzią, że materiały sympozjalne zostaną wydane w formie zbioru. Prezydent Związku Inżynierów Litwy Donaldas Zanevičius w swoim wystąpieniu poinformował, że wnioski sympozjum przekazane zostaną rządowi

litewskiemu, a referaty zostaną opublikowane w czasopiśmie Akademii Nauk Litwy „Moksias ir Technika”.

Przed zakończeniem obrad, Jan Andrzejewski, koordynator i główny organizator IV Sympozjum został odznaczony przez Prezesa FSNT-NOT Wojciecha Ratyńskiego Złotą Odznaką Honorową NOT. Również na ręce Jana Andrzejewskiego Prezes Wojciech Ratyński przekazał laptop dla polonijnych środowisk technicznych na Litwie. Wszyscy natomiast uczestnicy otrzymali pamiątkowe dyplomy, potwierdzające udział w Sympozjum.

Następnie uczestnicy Sympozjum udali się na cmentarze wileńskie, a mianowicie na cmentarzu na Rossie złożono kwiaty na grobie, gdzie spoczywa Matka i Serce Marszałka Józefa Piłsudskiego, a na cmentarzu Antokolskim (Wojzkowym) złożono kwiaty przy pomniku ofiar tragicznych wydarzeń 13 stycznia 1990 r. przy wieży telewizyjnej w Wilnie, kiedy to polegli ludzie walczący o wolność Litwy.

Po złożeniu kwiatów, uczestnicy pojechali przez Niemenczyn, Podbrodzie, Powiewiórkę (w miejscowym kościele był ochrzczony Marszałek Józef Piłsudski) do Zułowa – miejsca urodzenia Marszałka. Dla utrwalenia pamięci pobytu uczestników Sympozjum posadzono dęby obok dębu posadzonego w 1937 roku przez Prezydenta Ignacego Mościckiego. W tym miejscu trzeba stwierdzić, że zamiast wznosić w Warszawie aż dwa Pomniki Marszałka Józefa Piłsudskiego należało doprowadzić do uporządkowania terenu w Zułowie, który jest w opłakanym stanie.

Po powrocie do Wilna, zapoznano się z pięknymi zabytkami i historią tego niezwykle uroczego miasta, a po kolacji uczestniczono w pięknym występie zespołu Rodziny Saszenków z udziałem kilkuletniej córki.

24 października 2004 r. po Mszy Świętej w Kościele Św. Teresy przy Ostrej Bramie uczestnicy Sympozjum z Polski udali się w podróż powrotną przez Troki – historycznej stolicy Litwy. Po zwiedzeniu pięknie odrestaurowanego Zamku na wyspie, końcowym akcentem był obiad, w czasie którego podano karaimskie pierogi.

Andrzej E. Paszkiewicz
Warszawa

OCHRONA DZIEDZICTWA PRZEMYSŁOWEGO

W poszanowaniu tradycji i dążności do nowego tkwi mądrość człowieka. We wszystkich działaniach człowieka, w tym również w zakresie techniki, nie ma nic nowego bez przeszłości, nawet tej najbardziej prymitywnej, gdyż o wszystkich dalszych poczynaniach człowieka decydują pierwsze próby i doświadcze-